

Kællehale.

Manic-
tidsel

Mynte.

Kim. 2011
Løge-
kulsukker.

Kn. 92. Horsetidse.

Odessa 92. maj.

Kish.

Iris reticulata

Iris reticulata

Mase - Gunde Deschampsia caespitosa (L.)

Tve-
kønnede
Blomster.

Masebunde er den største af de to arter. (Bølges bunke og Masebunde)

Kjædet L. M.

Store
yderav.

Uldvarer 40 $\frac{1}{2}$ %, Tobak 40 $\frac{1}{5}$ %, Søl 22 $\frac{3}{10}$ %,
Vedelstene for 20 Mill. Kroner o. s. v.; i
samme År udiørtes næstlig for 280 $\frac{3}{5}$
Mill. Kroner; Sølter 18 $\frac{1}{2}$ %, Guldsølter
154 $\frac{1}{2}$ %, Væg 123, Søl 112 $\frac{1}{5}$ %, Rødt
varer 10 $\frac{1}{2}$ %, Jern og Jærnvarer 93 $\frac{1}{2}$ %, Ud-
varer 76, Glas og Glasvarer 72 $\frac{3}{10}$ %, Papir
og Papirvarer 69 $\frac{2}{5}$ %, Korn 61 $\frac{1}{2}$ %, Malt 53,
Vedvarer 54 $\frac{1}{2}$ %, Trævarer 54, Suler og
Skind 30 $\frac{3}{5}$ %, Kreaturer 50 $\frac{1}{10}$ %, Uld 28 $\frac{3}{10}$ %,
Silke 27 $\frac{3}{5}$ %, Fjer 24 $\frac{1}{2}$ %, Deste for 22 $\frac{3}{5}$
Mill. Kroner o. s. fr. Hovedhandelen er med
England, Storbritannien og dets Kolonier,
Forenede Stater, Rusland og Italien.

Monarkiets Statsforfatning har
siden 1848 været flere Forandringer under-
kastet. Grundloven, der er fælles for
begge Stater, er 1) den pragmatiske Sank-
tion af 19. April 1713, der blev anerkendt
i Ungarn 1783; 2) Loven af 21. Decbr. 1867
angående de to begge Stater fælles Anlig-
gender, og 3) Loven af 27. Juni 1878,
hvorefter der etableredes et Tolk og Hæn-
delsforbund mellem Staterne. Patentet
af 1. Aug. 1804 bekendtgjordes. Afgørelsen
af alle tvister mellem de to Stater forekom-
mer i en saamdskrivelse af den Konge.
1868 blev der i Østrig-Ungarske Monar-
ki "Østrig-Ungarske Rige". Refe-
ren af Krig og Kongen af Ungarn er
Fællesmonarkiets Overhoved (nu Franz
Joseph II., f. 18. Aug. 1830, tillædte
Regeringen 2. Decbr. 1848) og har føre-
tittelen "Keiserlig og kongelig apostolisk Ma-
jestæt". Den er ufrankrig og uafhængig,
er Overstebelende over begge Riger og
tager Beslutning om Krig og Fred; i hans
Navn udstedes de Love, som kommer i
Staat under Medvirksomhed af de to Rigsdeles
representative Repræsentationer; i hans Navn
holdes der Dom i alle Riger, og han
har Ret til at benaade, formilde eller
eller anstøtere. Ved sin Regeringsstil-
delse aflægger han Ed paa Konstitutionen,
og han bestræber sig at holde sig til den.
Den og den kejserlige hus skal tilhøre
den romerske katolske Kirke.

Monarkiet er, som antaget, i de to
uafhængige Riger men dog selvstændige
Stater, der hver af sig har sin Ministe-
rium, sin Højesteret, sin Regering,
og sin Administration. Fælles har de to Stater,
foruden den fælles Højesteret, Forholdet til Udland-
et samt Forsvarsvæsenet til Lands og til
Vand. Angående Adressen af disse fæl-
les Anliggender under Kongen af Ungarn.
Foruden de to Staters specielle Finans-
væsen er der da ogsaa et fælles Fi-
nansvæsen. Efter at hver Stat har
fradraget sine specielle Indtægter og sin
Part af Tolden samt en "Kvote" paa
pct. for den ungarske Stats Bedkommende,
beregnes Udgifterne saaledes, at D. bidrager
70, Ungarn 30 pct. Budgettet for 1909 er
saaledes ud efter Lov af 31. Oktbr. 1908:

Indtægt:

	Kroner
Udenrigsministerium	14,389,584
Krigsministeriet	334,975,927
Finansministeriet	63,819,100
Revisionsministeriet	4,693,025
Revisionsministeriet	337,646
i alt	418,215,282

Udgift:

	Kroner
Forfælgende Indtægter	11,375,184
Netto Indtægter af Tolden og Matrikularbidrag	406,840,098
i alt	418,215,282

Statsskælden beløb sig 1. Jan. 1909
til godt 5240 Mill. Kroner.

Særlig i 1868 har der i hele
Monarkiet været almindelig Børnepligt,
der begynder med det 21. År. Tjeneste-
pligten varer 2 År, nemlig 3 i Si-
nien, 7 i Reserven og 2 i Landeværnet.
I Flaaden 1 År i Sinen, 5 i Reserven
og 3 i Søværnet. Der findes udelte
til Militærtjeneste, hvor 12 År en Stat
af indtil 200 År aarligt. I Landstør-
men er alle mandskønde Mænd, der hverken
hører til Søværnet eller Reserven eller
Landeværnet, indkaldte til at gøre Tie-
neste fra det 17. til 42. År; Landstormen
deres i 1. og 2. År, det første 18—37., det
andet 38—42. År; den kan dog kun ind-
kaldes under Krig. Rekrutteringen be-
løber sig til 103,100, til
Landeværnet 32,000 Mænd. Fredsstyrken
beløb sig 1. Jan. 1909 til 353,604 Mænd og
29,294 Officerer; under Krig kan Styrken
bringes op til godt 1 Mill. Mand Felt-
tropper, med 200,000 Mand over 1 Mill.,
hvortil kommer 100,000 Mand i
Landstormen. I Flaaden bestod i 1909
af i alt 166 Skibe, med 19,500 Mand af
193,590 Tonn. 518,240 Tonn. med
1194 Kanoner og en Bemandet sat paa
15,316. Af Skibene er 9 Slagsibe
med, til sammen 351 Tonn. 3 Kryd-
sere af 1, 2 og 3. Klasse,
19 Torpedoskibe, 24 store og 53 mindre
Torpedobåde samt en stor Mængde ældre
Slibe. Under Bygning er bl. a. 3 Slagsibe,
1 Krydser og 2 Torpedobåde. Marinens
Personale bestaar af 1 Admiral, 3 Vice- og
8 Kontreadmiraler, 28 Vintestils- og 4 Fre-
gat- og 57 Korvetkapitainer, 300 Løjtnanter
o. s. v., forskellige Bestillingsmand og c.
13,200 Matroser og Underofficerer. — Der
findes en stor Mængde Fæstninger og
Spærter; særlig fremhæves: Kratau,
Præmyhl, Komorn, Peterwarden, Trient og
Slagskoven Pola-Fasana. — Flaget er
omstalt under Østrig. — Af Ridder-
ordener har Monarkiet 9: Den guldne
Vlies' Orden, stiftet 1429, Stjerneordenen
(Dameorden, 1688), Maria Theresia

til Aar 3761 f. Kr. De Kristne reg-
ner fra Kristi Fødsel, hvilken Tidsregning
blev benyttet i Kirken fra Midten af 6.
Aarh., anvendtes af Karl den Store i Do-
kumenter og fra 10. Aarh. blev udbredt i
Europa. Muhammedanerne regner fra
Muhammeds Flugt (Hedjra) fra Mekka til
Medina den 15. Juli 622. Inderne
har en W., der regner fra Febr. 3102
f. Kr., Buddhisterne fra Buddhas Død
543 f. Kr. Kineserne fra 2697
f. Kr. Oldtidens Grækerne regnede efter
Olympiader, der begynder 776 f.
Kr. med en vis Korobos' Sejr ved Vædde-
løbet i de Olympiske Lege. Romerne reg-
nede fra Roms Anlæggelse, 21. April 753
f. Kr. Desuden har de der adskillige
andre W'er, blandt hvilke blot nævnes den
franske Republiks Era, der beteg-
nede Aarene med Romertal og regnede fra
22. Septbr. 1792; den indførtes 6. Okt.
1793 med afslaffedes allerede 1. Jan. 1801.

Erarium (lat.), i det gamle Rom Skat-
kammer, Statens Kasse.

Grenpris (*Veronica*), Blumeflægt af
Kasteblomsfamilien; hertil Urter og Buske

blade. Høst. III. viser 2 Arter, til venstre den almindeligt forekommende Løge-*W.* (*V. officinalis*), der har en krybende Stængel med oprette Grenspidser, fortykkede, ombendt-ægførmige eller elliptiske, jævntakkede og glatte Blade, Blomsterne hvide, der udgaa fra Bladhjørnerne og har smaa, lilla Kroner, anvendes især tidligere som Løgemiddel. Til højre ses en sjældnere forekommende Art, Fredsbladet Grenpris (*V. latifolia*), der har siddende, modsatte, ovale groft takkede Blade, fra hvis Hjørner de langstilkede Klaser udgaar; Kronerne er store, hvide eller blå med mørkere Strøber.

Borsborger, Person, der af den kammu-
 nale Øvrighed for sine Fortjenesters Skyld
 faar tildelt Borgerrettigheder i en By uden
 at betale Skatter el. lign. — Paa lignende
 Maade tildeler Universitetet Titel som
 Medborger og et af Fakulteterne, en

Forening optager en Person som Wres-
medlem, Thyrster giver hverandre Rang
som Wresoberst ved et Regiment; i
Orienten giver Thyrsten en fortjent Person-
lighed en Wresflædning; en tapper
Officer stænktes en Wresfabel o. s. fr.

Udgæld, Gæld, som ikke kan inddrives ved Rettens Hjælp, navnlig Spillegæld. Naar en saadan er betalt, kan Beløbet dog ikke kræves tilbage af den Tabende, med mindre det drejer sig om Højspillegæld, som det er forbudt at betale, og hvis Tilbagebetaling vil blive foranlediget af Rette selv om den Tabende ikke gør Forherpaa.

reslegionen, der blev nubbær. franffe
den blev mistet af Napoleon
den 19. Mars 1815. Men
schævel, borgerkrig, og mili-
tærgenæster. Er delt i 3 klasser:
Officerer, Kommandører, Storoffi-
og Storkræ. I nogle af Medlem-
gives en aarlig Pension. Ordens-
tegne er et smarmet bors af Guld eller
Guld, der bæres i et Baand. Det var
bestemt, hvor mange der maatte være af
hver Klasse, men det blev snart langt
overskredet. Den er nu Maison
nationale de la Légion d'Honneur en Op-
drage Jesantals 1800. Dvotre, Søstre
og Mecer, hvor det den har Fi-
lialer i Paris og i .

Wæsbredning. — Den hos forskellige Nationer og Stænder forskellige Opfat-
telser af Begrebet „Wæb“ maa en tilføjet
Fornærmelse, specielt en Wæsbredning, fore-
gøres, og den paa en eller anden høj-
tidelig Maade; dette kan hos ikke alt for-
rægtige Personer finde sig i visse
bestemte Former af Wæsbredning, men
den er i sig selv en meget grund-
lig og betydningsfuld, men det er vigtigt
men den Fornærmelse den er værdigt at
gaae og have Wæsbredning (Wæsbredning) ved
Duelen. — En Person, der har været
i den sidste Straf for en i den offentlige
Livets uanstændige Handling, derved har
givet sin borgerlige Wæb og Rettigheder,
men den senere Tid mere humane Land-
loven har givet Wæb for Die, naar han i en
nær Tid har været i den har fort et fuldstændig
uplettet Liv. — I 1868 og 1894 blev der i
Danmark givet en ny Wæb om W.; i
Norge i 1885.

Gregord, et Gode for huijs Opvælsse
man sætter sin Tre Pant. Det blotte G.
har kun moralist, ikke nogen retslig Betyd-
ning eller Rindning.

Wesret, et Slags Domstol, som skal undersøge og bilægge Vessager, der er opstaaede mellem Standsaler, især Militære.

Welretrê (W r), det samme som Almin-
delig Ahorn (f. d. med III). — Heraf
Talemaaden „Wren er det jevnste Træ i
Stoven“.

Græ- gr.: *archi*, „som begynder,

